

Aprobat

Maia SANDU, ministru al educației

29.03. 2013

**Raport
cu privire la activitatea Ministerului Educației în anul 2012**

În temeiul Hotărîrii Guvernului nr. 176 din 22.03.2011 „Cu privire la aprobarea Metodologiei de elaborare a programelor de dezvoltare strategică ale autorităților administrației publice centrale”, activitatea Ministerului Educației, în anul 2012, a fost organizată în baza Planului de activitate, axat pe obiectivele stipulate în Programul de Dezvoltare Strategică al Ministerului Educației pentru anii 2012-2014 (PDS). Astfel, monitorizarea realizării Planului anual de activitate a vizat, implicit, și implementarea PDS la etapa respectivă, identificarea cauzelor eventualelor insuccese, precum și necesitatea unor acțiuni corective pentru îmbunătățirea performanței operaționale.

Monitorizarea și evaluarea realizării Planului de activitate al Ministerului Educației pentru anul 2012 și, implicit, a implementării Programului de Dezvoltare Strategică a fost realizată conform sistemelor interne de raportare stabilite în minister, și s-a axat pe următoarele obiective:

- perfecționarea cadrului legislativ și normativ din domeniu în conformitate cu cerințele societății moderne, legislația internațională și normele europene;
- îmbunătățirea calității educației prin trecerea treptată a învățământului preuniversitar de la principiul academic la cel de pregătire a elevului pentru viață;
- asigurarea accesului la o educație de calitate pentru toți cetățenii Republicii Moldova, inclusiv, la educația timpurie pentru toți copiii de vîrsta preșcolară;
- dezvoltarea unui sistem de formare profesională la toate nivelurile orientat spre asigurarea cu resurse umane competitive în raport cu necesitățile actuale ale pieței forței de muncă;
- reformarea sistemului de învățămînt superior în direcția înscrierii acestuia în sistemul învățămîntului superior european.

Documente de politici implementate și monitorizate

Direcțiile prioritare de activitate ale ministerului au derivat din documentele de politici naționale și sectoriale:

- Programul de activitate al Guvernului Republicii Moldova ”Integrare Europeană: Libertate, Democrație, Bunăstare” 2009 – 2013;
- Memorandumul cu privire la Politicile Economice și Financiare dintre Republica Moldova și Fondul Monetar Internațional pentru anii 2010-2012;
- Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului;

- Strategiei Naționale de Dezvoltare ” Moldova 2020”;
- Planul de activitate al Guvernului Republicii Moldova pentru anul 2012;
- Strategia națională ”Educația pentru toți”, pe anii 2004-2015 și Planul național de acțiuni ”Educația pentru toți”;
- Strategia națională de prevenire și combatere a corupției;
- alte documente de politici atât naționale, cât și sectoriale, puse în aplicare.

I. Dezvoltarea și perfecționarea cadrului legislativ și normativ în domeniul educației

Promovarea politicilor la nivelul sistemului național

În perioada de referință, Ministerul:

- a elaborat Cadrul de Cheltuieli pe Termen Mediu în învățământ, stabilind programele prioritare de dezvoltare și finanțare a sistemului educațional în perioada 2013-2015;
- a luat parte activă la elaborarea Strategiei Naționale de Dezvoltare ” Moldova 2020”, înaintînd propuneri pentru prioritatea *Studii relevante pentru carieră*;
- a elaborat:
 - propunerea de politică publică „Reconsiderarea învățămîntului pedagogic”;
 - proiectului Strategiei sectoriale de dezvoltare a învățămîntului „Educația-2020”;
 - proiectul Strategiei sectoriale de descentralizare în domeniul educației;
 - proiectul Strategiei de dezvoltare a învățămîntului vocațional/tehnic pe anii 2013-2020.

Dezvoltarea procesului participativ și asigurarea transparenței în activitatea decizională

În conformitate cu punerea în aplicare a Legii nr. 239 – XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional și a Hotărârii Guvernului nr. 96 din 16 februarie 2010 „Cu privire la acțiunile de implementare a Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional”, pe parcursul anului 2012 au fost adoptate circa 2448 de decizii, inclusiv:

- proiecte de Decrete ale Președintelui – 1;
- proiecte de legi – 4;
- proiecte de hotărâri ale Guvernului – 48;
- ordine privind activitatea de bază a ministerului – 628;
- ordine privind personalul – 1807.

Au avut loc **206** întruniri consultative (audieri publice, dezbateri, ședințe ale grupurilor de lucru, etc.) desfășurate în cadrul ministerului cu participarea diferitor actori și reprezentanți ai societății civile. Au fost recepționate 259 de recomandări pentru îmbunătățirea diferitor documente și circa 204 de recomandări au fost incluse în proiectele de decizii. În scopul dezvoltării procesului participativ, asigurării transparenței în activitatea decizională și soluționării problemelor în

domeniul învățământului, au avut loc **5** ședințe ale Colegiului Ministerului Educației, la care au fost puse în discuție **21** de chestiuni. Au fost organizate peste **27** de conferințe de presă, vizite în teritoriu cu participarea reprezentanților instituțiilor mass-media, difuzarea comunicatelor de presă, plasarea pe site a materialelor informative cu privire la activitatea ministerului ș.a. S-a oferit asistență solicitanților, în baza cererilor de acces la informație, pentru identificarea și obținerea informațiilor, a documentelor oficiale și modul de depunere a petițiilor.

Activitatea de prevenire și combatere a corupției în sistemul de învățământ

Ministerul, pe parcursul implementării Strategiei Naționale de Prevenire și Combatere a Corupției, a întreprins mai multe acțiuni:

1. A fost instituită adresa electronică anticoruptie@edu.md;
2. În vederea implementării eficiente a Legii cu privire la transparența în procesul decizional nr. 239 – XVI din 13.11.2008 și a Legii cu privire la accesul la informație nr. 982 – XVI din 11.05.2000, a fost asigurată funcționarea Telefonului de încredere a Ministerului (tel: 022 23 46 09). Respectiv, pe parcursul anului au fost preluate 454 apeluri, din ele 102 semnale ce s-au referit la pretinse acte de corupție, ceea ce constituie cca 25%. În investigarea sesizărilor au fost implicați colaboratorii Ministerului Educației, Direcțiile Generale Municipale/Raionale Învățământ, Tineret și Sport, administrațiile publice locale, organele de drept din teritoriu;
3. Procesul de autoevaluare a riscurilor instituționale de corupție a fost efectuat de către Grupul de autoevaluare a riscurilor instituționale de corupție. În cadrul efectuării acestei proceduri complexe, au fost chestionați angajații instituției. Prin Ordinul ministrului nr. 133 din 12 martie 2012 a fost aprobat Planul de integritate a instituției;
4. Transparența procedurii de recrutare a personalului a fost respectată în totalitate. Astfel, a fost plasat anunțul pe pagina web a instituției la rubrica “Angajări”, subrubrica “Angajări Ministerul Educației” și subrubrica „Directori de licee”. Ulterior, au fost informați despre rezultate atât participanții la concurs, cât și cetățenii, prin publicarea pe site a întregii proceduri.
5. Declararea veniturilor și a proprietăților se efectuează în strictă conformitate cu Legea nr. 1264 din 19.07.2002 privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății demnitarilor de stat, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a persoanelor cu funcție de conducere. Respectiv, declarațiile pe venit și avere sunt depuse atât de către demnitarii de stat, cât și de funcționarii publici în termenele stabilite la organele abilitate în acest sens, astfel fiind asigurată transparența veniturilor obținute. Prin Ordinul ministrului nr. 722 din 26 iulie 2012 responsabilă de colectarea declarațiilor de interese personale a fost desemnată dna Josanu Rodica, șeful Secției juridice.

II. Situația generală pe niveluri educaționale

Educația timpurie și preșcolară

În vederea realizării obiectivului de asigurare a accesului la educația timpurie pentru toți copiii de vîrstă preșcolară, au fost întreprinse măsuri de revitalizare a instituțiilor preșcolare, de instituire a centrelor comunitare în localitățile care nu dispun de aceste instituții, precum și de consolidarea bazei didactico-materiale.

În anul 2011 – 2012, în republică, au activat **1400** grădinițe cu un număr de **12 300** cadre didactice și un contingent de circa **135400** copii (ce constituie circa 80% din numărul total de copii de vîrstă preșcolară), cuprinși în programe preșcolare, dintre care 2107 copii sunt cu necesități speciale. Numărul instituțiilor preșcolare și a copiilor, care frecventează aceste instituții, este în creștere.

	2006-2007	2007-2008	2008-2009	2009-2010	2010-2011	2011-2012
Instituții preșcolare	1305	1334	1349	1362	1381	1400
Copii	116239	120111	123903	125981	130041	135400
Rata de încadrare în învățământul preșcolar	70,1%	72,6%	74,4%	76,6%	77,1%	79,6%

Au fost deschise **40** de centre comunitare în localitățile rurale în care au fost instituționalizați **1776** de copii cu vîrsta de 3-6 (7) ani.

Parteneriatul Global pentru Educație, anterior cunoscut ca *Educație pentru toți – inițiativa de acțiune rapidă, (FTI)* – este unicul parteneriat global, axat pe asigurarea accesului tuturor copiilor la o educație de calitate. Grantul de **4,4 mln. dolari SUA**, investit în tranșa a III-a, se implementează în perioada 10 aprilie 2012 – 30 noiembrie 2013, și va contribui la îmbunătățirea în continuare a accesului la programe de educație timpurie de calitate și programe de educație incluzivă prin:

- Oferirea accesului echitabil la programe de educație timpurie copiilor din mediul rural.
- Asigurarea accesului la educație timpurie pentru copiii cu nevoi speciale.
- Îmbunătățirea calității educației timpurii.

În cadrul componentei *Crearea accesului la educația timpurie* vor fi renovate și dotate cu mobilier IKEA, materiale didactice, cărți, jucării etc. circa 40 instituții preșcolare, care au fost selectate în baza unui studiu și a criteriilor aprobate de către Banca Mondială:

- a) Instituțiile beneficiare să fie amplasate în localități rurale.
- b) În rezultatul investițiilor să aibă acces la educație un număr reprezentativ de copii.

c) În cazul când în comunități lipsește infrastructura necesară pentru prestarea serviciilor de educație timpurie să existe condiții pentru crearea ei cost eficientă. În anul 2012 40 instituții au fost aprobate pentru reabilitare. Din ele:

- 29 au aplicat proiectul de renovare la FISM;
- 4 primari au prezentat refuz oficial (Verejeni, r. Ocnița; Hîjdieni, r. Glodeni; Curtoaia, r. Ungheni; Chițcanii Noi, r. Telenești);
- 1 gradiniță a fost deja deschisă fara sprijinul Proiectului (Holoșnița Nouă, r. Drochia);
- 6 nici nu au aplicat la FISM, nici nu au prezentat refuz oficial (Ciorna, r. Rezina; Bahu și Pitușca, r. Călărași; Agronomovca, r. Ungheni; Roșietici și Frumușica, r. Florești).

400 de instituții preșcolare rurale din republică au beneficiat de 1200 de cutii cu jocuri cognitive LEGO și DUPLO, donate de compania internațională LEGO.

Învățământul secundar general

În anul de studii 2012 – 2013 în învățământul primar și secundar general au fost cuprinși circa 367,2 mii elevi sau cu 3,7% mai puțin decât în anul de studii precedent și cu 17,6% comparativ cu 2007-2008. În ultimii 5 ani în contextul procesului de optimizare a rețelei instituțiilor de învățământ general, numărul instituțiilor de învățământ primar și secundar general s-a redus cu 5,3%.

Instituțiile de învățământ primar și secundar general

	2007-2008	2008-2009	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013
Numărul de instituții	1541	1526	1512	1489	1460	1397
Școli primare	94	92	91	85	83	108
Gimnazii	678	689	708	763	829	767
Licee	471	489	492	495	497	491
Școli medii de cultură generală	254	214	179	108	19	-
Școli pentru copii cu deficiențe în dezvoltarea intelectuală sau fizică	37	35	35	33	29	28
Învățământ seral	7	7	7	5	3	3
Numărul de elevi	462783	436071	415462	396488	380200	367 200

Numărul copiilor înscriși în clasa I, care au fost încadrați în programe de educație preșcolară, a constituit circa 34,5 mii persoane sau 97,5%, fiind practic la nivelul anului de studii precedent.

Din numărul total de elevi cuprinși în învățământul primar și secundar general, 139,8 mii (38,2%) reprezintă elevii din învățământul primar și din clasele pregătitoare din școli, 171,9 mii (47,0%) – elevi din învățământul gimnazial și 54,2 mii (14,8%) elevii, care au urmat cursurile de studii liceale.

În anul 2012 Institutul de Politici Publice cu sprijinul Ministerului Educației a realizat studiul „Colectarea și analiza datelor referitor la învățământul general din Republica Moldova” care a avut ca scop colectarea datelor, în luna mai și în luna octombrie, ce caracterizează sistemul educațional la nivel de instituții, elevi, cadre didactice, cadre de conducere și cadre nedidactice din toate raioanele și municipiile Republicii Moldova. Studiul nu a cuprins instituțiile de învățământ care nu sunt controlate de autoritățile constituționale ale Republicii Moldova. Conform studiului, la 31.12.2012 avem 18 persoane de vîrsta învățământului obligatoriu care au părăsit sistemul educațional. Pe parcursul anului 2012 au fost reorganizate **71** de instituții primare, gimnaziale și liceale. Au fost create **44 de școli de circumscripție**, în care studiază copiii din alte **51 de localități**.

În cadrul **Proiectului ”Educația de calitate în mediul rural din Moldova”**, susținut de Banca Mondială de la 01.01.2012, suplimentar la primele două raioane, a fost extinsă formula de finanțare per elev în 9 raioane și 2 municipii. În acest context au fost instruiți directorii generali ai Direcțiilor Generale Raionale/Municipale Învățământ, Tineret și Sport, contabilii și cadrele manageriale a instituțiilor de învățământ secundar generale din țară.

În perioada de referință a continuat procesul de pilotare a modelului de Școală Prietenoasă Copilului, în parteneriat cu UNICEF, în alte două raioane Leova și Orhei, alături de raioanele Ialoveni, Ștefan Vodă, Ocnița, Edineț.

Către sfîrșitul anului 2012, sistemul rezidențial de îngrijire al copilului din Republica Moldova era alcătuit din 49 instituții de tip rezidențial, dintre care **44** instituții rezidențiale în subordinea Ministerului Educației (11 școli de tip-internat pentru copii orfani și rămași fără îngrijirea părinților; 2 case de copii (într-o instituție nu sunt copii); 3 școli-internat sanatoriale; 7 instituții speciale pentru copii cu deficiențe fizice și senzoriale; 21 școli-internat auxiliare) cu un număr de 3923 de elevi. În aceste instituții rezidențiale sînt 2726 angajați, dintre care 46% constituie personalul didactic; 46% personalul auxiliar, 5% personalul medical și 3 % personalul administrativ.

Ministerul coordonează și monitorizează implementarea *Programul de dezvoltare a educației incluzive pentru anii 2011- 2020* (Hotărârea Guvernului nr. 523 din 11.07.2011). În parteneriat cu UNICEF, Lumos, EveryChild, CCFM, Keystone, Speranța, în perioada de referință, Ministerul a întreprins mai multe acțiuni:

1. A fost asigurată coordonarea și monitorizarea procesului de închidere/reorganizare a școlii de tip-internat pentru copii orfani și rămași fără îngrijirea părinților, or. Fălești și Casa de copii, s. Cernoleuca, r-nul Donușeni;
2. Au fost monitorizați copiii deinstitutionalizați și integrați în învățământul general. Pentru

aceasta au fost întreprinse vizite la instituțiile rezidențiale, școli generale de învățământ etc.;

3. Au fost colectate și sistematizate datele cu privire la numărul de copii și personalul angajat în instituțiile de tip rezidențial;
4. S-au desfășurat 17 ședințe ale echipei multidisciplinare privind elaborarea planurilor de plasament pentru copiii din cadrul școlii de tip-internat pentru copiii orfani și rămași fără îngrijirea părinților din s. Văscăuți, r-nul Florești.

Ca urmare a implementării *Programul de dezvoltare a educației incluzive pentru anii 2011-2020*, au fost reintegrați în familie și continuă instruirea în instituțiile de învățământ preuniversitar din comunitate **350** de copii cu cerințe educaționale speciale din instituțiile rezidențiale.

În parteneriat cu UNESCO, prin Hotărârea de Guvern nr. 471 din 02.07.2012, a fost creat Centrul Educațional pentru copiii bolnavi de cancer.

Asigurarea dezvoltării învățământului secundar general

În perioada de referință, Ministerul a reeditat **38** titluri de manuale, și a editat **12** titluri, inclusiv pentru:

- Învățământul primar – reeditate 13 titluri de manuale și editate 4 titluri de manuale;
- Învățământul gimnazial – 12 titluri de manuale reeditate și 5 titluri de manuale editate;
- Învățământul liceal – 13 titluri de manuale reeditate și 3 titluri de manuale editate.

La ședințele Consiliului Național de Curriculum au fost aprobate:

- Curriculumul modernizat la disciplinele opționale pentru educația economică pentru învățământul primar, gimnazial și liceal (Ordinul ministrului nr.20 din 20.02.2012).
- Curriculumul modernizat și Ghidul de implementare a curriculumului pentru disciplina opțională *Educație socială și financiară* pentru învățământul gimnazial (Ordinul ministrului nr.825 din 18.10.2012).
- Standardele de eficiență a învățării pentru 28 de discipline de studii la toate treptele învățământului obligatoriu.

Promovarea performanței în educație

În contextul promovării și stimulării calității în educație, a sporit nivelul participării elevilor la concursurile și olimpiadele raionale, naționale și internaționale. În anul 2012 au fost organizate și desfășurate olimpiade școlare republicane la 17 discipline de studii, la care au participat circa 2700 de elevi din clasele VII-XII. Au fost desemnați peste 700 de elevi învingători, care au obținut premii în valoare de la 400 până la 1000 de lei. Au fost desfășurate probele de baraj pentru constituirea echipelor olimpice internaționale la disciplinele de studii: fizică, științe, biologie, ecologie, chimie, informatică, matematică și coordonarea participării acestora la olimpiadele internaționale și

balcanice. În conformitate cu Hotărârea Guvernului nr.17 din 04.12.2006 pentru aprobarea *Regulamentului cu privire la susținerea elevilor dotați*, în cadrul festivității Gala Olimpicilor, ediția 2012, elevilor olimpici internaționali li s-au decernat premii în valoare de la 2500 de lei pentru diplome de mențiune obținute la olimpiadele regionale, până la 25000 de lei – pentru elevul ce a obținut două medalii de argint în cadrul olimpiadelor internaționale la disciplinele de studii.

Numărul total al elevilor premianți în cadrul Galei Olimpicilor a fost 34, suma premiilor – 290000 lei. În anul 2012, la diverse olimpiade internaționale și regionale, au fost obținute 29 medalii (inclusiv: 4 de argint, 25 de bronz), 3 mențiuni de onoare, 4 premii speciale și 8 diplome de mențiune.

Pentru a autoevalua și compara rezultatele elevilor noștri cu cele ale semenilor lor din alte țări, Republica Moldova a semnat acordul de participare la Proiectul de evaluare internațională PISA, care este un studiu comparativ al cunoștințelor și competențelor elevilor de 15 ani în domeniile: lectura, matematica și științe. Prin realizarea testelor PISA se identifică nivelul de pregătire al elevilor pentru încadrarea în viața activă, pentru a fi membri de succes ai societății. Adițional la Proiectul PISA 2009, în anul 2010, a fost inițiat proiectul PISA 2009+ pentru zece participanți – parteneri, care nu au reușit să participe în termenii stabiliți. Țările/economiile participante în PISA 2009+ sunt: Republica Moldova, Costa Rica, Georgia, India (Himachal Pradesh și Tamil Nadu), Malaiezia, Malta, Mauritius, Venezuela (Miranda), Emiratele Arabe Unite cu peste 46 000 elevi reprezentanți ai celor 1 377 000 de elevi cu vârsta de 15 ani.

În Republica Moldova la testare au participat 5194 de elevi (din 47 000 elevi de vârsta de 15 ani). din 188 de instituții de învățământ preuniversitar. Eșantionul selectat a reprezentat instituții din mediul rural, din cel urban, cu statut diferit, cu limba de instruire română și rusă.

În urma evaluării în cadrul testării PISA 2009+ menționăm, că elevii din Republica Moldova au atins la lectură un scor mediu de 388 puncte, față de 493 puncte, scor mediu obținut de către elevii din țările OECD. Rezultate similare cu ale elevilor din Moldova au înregistrat și cei din Albania, Argentina și Kazahstan. 43% dintre elevii evaluați din R Moldova au demonstrat competențe de lectură care corespund nivelului de bază sau mai înalt decât acesta, necesare pentru a participa în mod eficient și productiv în viață. Din păcate, majoritatea elevilor evaluați - 57%, au demonstrat competențe de lectură sub nivelul de bază.

39% dintre elevii evaluați din Republica Moldova, față de 75% din numărul elevilor țărilor OECD, sînt la un nivel de performanță la matematică la care încep să demonstreze abilități ce le permit să utilizeze matematica în activități considerate fundamentale pentru dezvoltarea lor în viitor. Scorul mediu la matematică al elevilor evaluați din țara noastră este de 397 de puncte față de 496 puncte, scor mediu obținut de către elevii din țările OECD. Rezultate similare cu ale elevilor din Moldova la matematică au înregistrat cei din Argentina, Muntenegru, Kazahstan, Malaiezia, Venezuela (Miranda). La compararea după criteriul de gender, în Moldova nu au fost atestate diferențe statistice semnificative între rezultatele băieților și cele ale fetelor în alfabetizarea la matematică.

La științe elevii din Republica Moldova au atins un scor mediu de alfabetizare de 413 puncte, față de 501 puncte, scor mediu obținut de către elevii din țările OECD. Rezultatele

Moldovei sunt aceleași ca și ale elevilor din Mexic, țară membru OCDE. 53 % dintre elevii evaluați din Moldova, față de 82% din numărul elevilor țărilor OECD au performanțe în domeniul științei, cel puțin la nivelul de bază. La științe se atestă o diferență semnificativă statistică de 14 puncte în favoarea fetelor față de băieți.

Rezultatele atestate în evaluarea internațională PISA 2009+ ne permit să proiectăm pașii pe care urmează să-i parcurgem în procesul de monitorizare a implementării curricula disciplinare, a ulterioarei revizuirii a acesteia, a integrării unor discipline școlare în scopul descongestionării planului-cadru de învățământ și, nu în ultimul rând, a îmbunătățirii instrumentelor de evaluare națională.

Organizarea odihnei copiilor în sezonul estival

Conform deciziei Hotărârii Guvernului nr. 262 din 26 aprilie 2012 „Cu privire la organizarea odihnei și întremării copiilor și adolescenților în sezonul estival 2012” și-au întremat sănătatea în vara anului 2012 circa **91638** copii în **81** de tabere staționare și **349** de tabere cu sejur de zi cu un contingent de **18535** copii. 300 de copii din cele 8 instituții de învățământ din partea stîngă a Nistrului și or. Bender, s- au odihnit în tabăra ”Prietenia” din s. Coșnița, r. Dubăsari.

În baza Protocolului de colaborare cu Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului din România, elevii cu merite deosebite în cadrul Olimpiadelor și altor concursuri de nivel republican, raional, elevii cu rezultate deosebite la învățătură, elevii dotați, elevii din instituțiile de învățământ din stînga Nistrului și anumite categorii de elevi din familii social vulnerabile sau rămași fără îngrijirea părinților au beneficiat de 360 bilete de odihnă la Sulina, jud. Tulcea, România,

În perioada de referință au fost organizate concursului republican „Securitatea la trafic înseamnă viață” și concursul republican la fotbal „Cupa Guvernului 2012”, la care au participat elevii din instituțiile de învățământ gimnazial și liceal din țară.

Înmatricularea în învățământul liceal

În conformitate cu art. 20, alin. (5) din Legea Învățământului, care stipulează că admiterea în învățământul liceal se face în bază de concurs, la care pot participa absolvenții gimnaziului, Agenția de Evaluare și Examinare a elaborat Ordinul nr.598 din 27.06.2012. Prin acest act a fost determinată perioada de selectare a candidaților pentru continuarea studiilor în învățământul liceal, a fost organizat, desfășurat și monitorizat procesul de înmatriculare propriu - zis.

În baza rapoartelor statistice primite din cele 498 licee a fost elaborat raportul final cu privire la rezultatele admiterii absolvenților de gimnaziu în licee, anul școlar 2012-2013. În tabel este prezentată admiterea în liceele din republică, începînd cu anul 2008.

Anul	Locuri disponibile	Cereri depuse	Înmatriculați	Locuri vacante	MC minimală
2012	25271	18907	17920	7555	5
în %		74,82%	70,91%	29,09%	
2011	26708	21240	19909	7585	5
în %		79,53%	74,54%	25,46%	
2010	28057	23653	22030	6570	5
în %		84,31%	78,52%	23,46%	
2009	27782	22808	21755	6570	5
în %		79,87%	76%	25,37%	
2008	26444	21429	20138	6750	5
în %		81,04%	76,15%	25,53%	

În anul de studii 2012-2013, din cele 498 de licee, doar 18 au realizat planul de înmatriculare, ceea ce reprezintă 3,62% din numărul total. În anul de studii 2011-2012 - 39 de licee au realizat planul de înmatriculare, iar în 2010-2011 – 61.

Celelalte 480 de licee au locuri vacante la un singur profil de la 1 loc pînă la 65 de locuri (spre exemplu: LT „V.Aleksandri”, Chișinău). Contrar cerințelor art.6 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea liceelor și pct. 6 din Regulamentul de admitere în învățămîntul liceal, în 117 licee în anul de studii 2012-2013 au fost înmatriculați elevi în cîte o clasă liceală. În 181 de licee (170 în 2011, 160 în 2010) sînt deschise 342 de clase cu un contingent de la 12 elevi pînă la maximum 24 liceeni. Acest număr de clase este în creștere.

115 licee nu au avut posibilitatea să înmatriculeze elevi în clasa a X-a. Pentru comparație: în anul de studii 2011-2012 în această situație au fost 39 de licee, iar în 2010-2011 - 10 instituții liceale. Această situație e generată de:

- situația demografică din republică;
- deschiderea nefondată și neargumentată a unor licee în mai multe localități, unde au existat școli medii de cultură general.

Urmează ca șefii DGR/MÎTS din republică, administrația publică locală, cadrele didactice, părinții să conștientizeze că optimizarea rețelei instituțiilor de învățămînt din fiecare raion/municipiu este o cerință inevitabilă în procesul educațional în licee, dacă dorim cu adevărat să obținem o instruire de calitate a elevilor în învățămîntul liceal.

Evaluarea rezultatelor școlare

Prin crearea și asigurarea funcționării unui sistem național de evaluare și examinare, orientat spre standardele internaționale, Agenția de Evaluare și Examinare a organizat și a administrat testarea la finele treptei primare și a examenelor de absolvire a gimnaziului, a școlii medii de cultură generale și liceu în sesiunea 2012.

Au fost întreprinse acțiuni concrete pentru modernizarea procedurii de evaluare finală, formarea personalului implicat în activitățile de evaluare și pentru stimularea activității de învățare a elevilor, pentru fortificarea sistemului de securitate a examenelor de absolvire a treptelor de școlaritate, pentru organizarea eficientă și administrarea corectă a examenelor în învățământul preuniversitar, pentru acordarea asistenței informaționale metodologice și consultative instituțiilor de învățământ preuniversitar.

Astfel, metodologia organizării evaluărilor în sesiunea 2012, a fost pe larg discutată la circa 20 de emisiuni radio, televiziune, conferințe. Candidații la examene au fost informați și prin intermediul ziarelor „Univers Pedagogic PRO” și „Făclia”. Au avut loc întâlniri ale candidaților la examenele de bacalaureat cu autorii testelor de examene, cu responsabilii de examene din cadrul Agenției de Evaluare și Examinare, inclusiv cu ministrul educației, dar și cu implicarea ONG-urilor în raioanele republicii. În luna mai au fost organizate 5 întruniri zonale cu membrii Comisiilor centrelor de bacalaureat – președinții și secretarii. Direcțiile raionale/municipale au organizat întruniri cu elevii, părinții și factorii de decizie din teritoriu.

A fost organizată Campania de responsabilizare anticorupție și anticopiat. Mesajele generale ale campaniei au fost: **Spunem NU corupției! Spunem NU copiatului! Vrem studii de calitate!**

Prin ordinul ministrului educației nr. 285 din 04.05.2012 a fost aprobată componența nominală a Comisiei Naționale de examene. Sesiunea de examene 2012 a fost organizată în **159** centre de bacalaureat.

Au fost organizate 8 seminare instructive pentru reprezentanții DGR/MÎTS, ai instituțiilor de învățământ mediu de specialitate și învățământ superior, responsabili de administrarea bazei de date cu referire la candidați și de organizarea eficientă a sesiunii de examene. Au fost elaborate Programele de examene pentru sesiunea 2012, racordate la curricula modernizate la disciplinele de examen. Au fost verificate și confruntate datele privind situația candidaților la sesiunea de examene 2012, prezentate de către instituțiile de învățământ, cu datele înmagazinate în SAPD.

Procedura de organizare a examenelor în sesiunea 2012 a prevăzut:

- personalizarea testelor de examene;
- transmiterea materialelor de examene președinților Comisiilor Raionale/Municipale de examene prin intermediul băncii;
- evaluarea lucrărilor de examene s-a realizat în 2 Centre Republicane de evaluare;
- contestarea rezultatelor examenelor s-a făcut prin depunerea cererilor la Centrul de bacalaureat, în decurs de 48 de ore de la afișarea rezultatelor, după ce candidatul a avut acces la lucrarea sa de examen.

În procesul de monitorizare a examenelor membrii Agenției au fost însoțiți de colaboratorii CCCEC. Toate acțiunile vizând organizarea și desfășurarea examenelor au fost coordonate de Comisia națională de examene, aprobată prin Ordinul ministrului nr. 285 din 04.05.2012. Comisia s-a întrunit în 8 ședințe în cadrul cărora a fost examinată situația pe fiecare zi de examen, a adoptat decizii privind cazurile de susținere a examenelor cu titlu de excepție a unor candidați, a adoptat decizii de susținere ori sancționare a persoanelor implicate în procesul de organizare și desfășurare a sesiunii. S-a constatat că, în majoritatea Centrelor, examenele s-au desfășurat regulamentar.

Pentru susținerea examenelor de absolvire în sesiunea 2012 s-au înscris:

Treapta de absolvire	Total candidați	Cu limba română de instruire	Cu limba rusă de instruire
Gimnaziu, 2010	46944	38062	8882
Gimnaziu, 2011	42805	34223	8582
Gimnaziu, 2012	39735	31972	7763
Liceu, 2010	29213	23194	6019
Liceu, 2011	31579	25253	6326
Liceu, 2012	29044	23408	5636
Total 2010:	84187	66969	17148
Total 2011:	81878	64973	16915
Total 2012:	68779	55380	13399

Rezultatele generale ale examenelor de absolvire în învățământul preuniversitar în comparație cu ultimii 2 ani sînt următoarele:

Total pe țară	Gimnaziu				Bacalaureat, licee			
	Admiși la examene	Au promovat examenele	Respinsi	nota medie	Admiși la examene	Au promovat examenele	Respinsi	nota medie
Total 2010:	45229	44924	305	7,04	18957	18829	128	6,97
În %		99,33%	0,67%			96,08%	3,92%	
Total 2011:	40820	40472	350	6,66	18963	18227	736	7,04
În %		99,15%	0,85%			96,12%	3,88%	
Total 2012:	38475	37967	508	6,72	19783	19095	688	6,91
În %		98,68%	1,32%			96,52%	3,48%	

La distribuirea după medii de examene a absolvenților gimnaziului, se observă o creștere, față de sesiunea 2011, a numărului celor cu medii de „9” și „10”, dar și a candidaților respinși.

Sesiunea/ Candidați admiși	Din aceștia cu media examenului de absolvire a gimnaziului:						Respin și	Nota medie
	10	9-9,99	8-8,99	7-7,99	6-6,99	5-5,99		
2011/40820	214	2211	7623	12096	11295	7031	350	6,66
În%	0,52%	5,42%	18,67%	29,63%	27,67%	17,22 %	0,85%	
2012/38475	368	2549	6931	11371	11026	5722	508	6,72
În%	0,96%	6,63%	18,01%	29,56%	28,66%	14,87 %	1,32%	

Analiza rezultatelor din ultimele 2 sesiuni de examene naționale ne demonstrează o tendință de micșorare a procentului de absolvenți cu medii înalte, fapt pe care-l considerăm îndreptățit, confirmat prin creșterea responsabilității profesorilor evaluatori la aprecierea rezultatelor finale ale absolvenților, prin corectitudinea desfășurării examenelor de bacalaureat.

Sesiunea/ Candidați admiși	Din aceștia cu media examenului de BAC:						Respi nși	Nota medie
	10	9-9,99	8-8,99	7-7,99	6-6,99	5-5,99		
2011/18963	73	1454	4904	7255	3993	548	736	7,04
În%	0,38	7,67	25,86	38,26	25,02	2,89	3,88	
2012/19783	105	1252	4474	7414	4745	1105	688	6,91
În%	0,53	6,33	22,62	37,48	23,98	5,58	3,48	

Conform Hotărârii Guvernului nr. 280 din 15 aprilie 2010, Agenția de Evaluare și Examinare în anul 2012 a examinat 33 de cereri de la cetățenii străini care solicită obținerea cetățeniei Republicii Moldova. Au fost organizate 4 examene de cunoaștere a Constituției și a limbii de stat și eliberate 23 de certificate de confirmare a susținerii examenului respectiv. Pentru o evaluare calitativă și eficientă a cetățenilor străini este necesar:

- a elabora un proiect de politică public de instruire lingvistică a cetățenilor străini;
- a evalua, conform Cadrelui European Comun de Referință pentru limbi, în baza celor 4 deprinderi integratoare: audierea, lectura, vorbirea și scrierea.

În anul 2012 au fost eliberate circa 260 de certificate de eligibilitate, certificate despre sistemul de notare a cunoștințelor din Republica Moldova, precum și certificate de transfer de note din sistemul de notare a țării de origine în sistemul de notare, utilizat în țară.

Învățământul secundar profesional și mediu de specialitate

Învățământul secundar profesional

Formarea inițială și continuă a cadrelor de muncitori calificați se realizează în instituțiile de învățământ secundar profesional. În ultimii ani se observă o micșorare a numărului de elevi, înregistrând **19 581** persoane la începutul anului de studii 2012-2013, față de 24 506 - în 2007/2008 sau 3,6% mai puțini elevi ca în anul precedent. Evoluția negativă s-a înregistrat la nivelul tuturor tipurilor de școli.

Ca urmare a optimizării rețelei instituțiilor de învățământ secundar profesional, în anul de studii 2012-2013, numărul instituțiilor s-a redus cu 3 unități, și constituie 67 de instituții, inclusiv – 2 instituții private. Astfel, rețeaua instituțiilor de învățământ secundar profesional cuprinde:

Instituții /2012-2013	Tipul de instituție	Elevi	Fete	Cu finanțare de la buget
Total	67	19 581	6129	18955
Școli de meserii	21 (6 pe lângă instituții penitenciare)	2360	697	2237
Școli profesionale	44	15782	4903	15545
Licee profesionale	2	1439	529	1173

Învățământul secundar profesional rămâne a fi nivelul cu cea mai ridicată pondere a băieților, înregistrând ca și în anul precedent valoarea de 68,7%. Totodată cele mai multe fete se regăsesc în liceele profesionale (36,8%) , care oferă posibilitatea de a continua studiile la instituțiile de învățământ superior. Structura de vîrstă reflectă o pondere mai mare a elevilor de vîrstă de 16 ani (30,4%), după care urmează elevii în vîrstă de 17 ani (27,0% și de 18 ani (19.9%).

Înmatricularea. A fost aprobat de către Guvern, prin Hotărîrea nr.404 din 13 iunie 2012, *Planul de înmatriculare în anul 2012 a elevilor în instituțiile de învățământ secundar profesional, mediu de specialitate și superior cu finanțare bugetară și prin contract.* Pentru învățământul secundar profesional a fost stabilită cota de **13500 persoane**. În anul de studii 2012-2013 au fost înmatriculați în instituțiile de învățământ secundar profesional **11846 persoane**, prezentînd o reducere cu 8,7% față de anul de studii precedent. Ponderea elevilor înmatriculați din localitățile rurale este 77,3%. Majoritatea elevilor înmatriculați au fost absolvenții gimnaziului din anul de studii 2011- 2012 (82,4%), din care 77,3% - din mediul rural.

A crescut opțiunile elevilor pentru unele domenii ocupaționale în comparație cu anul precedent. Spre exemplu:

- Transporturi – 13,3% față de 12,5%;
- Agricultură - 7,1% față de 6,8%;
- Industria de prelucrare a metalelor și constructoare de mașini – 14,3% față de 13,7%;

Totodată, au fost mai puțin solicitate unele domenii ocupaționale în comparație cu anul precedent, cum ar fi *Construcții* – cu 3% mai puțin ca în anul 2011-2012 sau *Industria alimentară* – cu 0,6%.

Absolvenți. În condițiile diminuării numărului de elevi se constată o reducere și a numărului absolvenților cu 13% față de anul precedent de studii. Din numărul total de absolvenți (10,4 mii de persoane), 72,9% au urmat doar cursurile de instruire profesională și 27,1% au urmat paralel și studiile de cultură generală.

Activitatea instituțiilor de învățământ a fost asigurată de **2171** cadre didactice sau cu 1,3% mai puțin comparativ cu anul de studii 2011-2012. Din numărul total de cadre – 214 au funcții de conducere, 788 sunt profesori, 1029 maiștri – instructori și instructori, 129 pedagogi sociali, 7 metodiști și 4 psihologi. Ponderea femeilor din numărul total de personal didactic este de 54,7%, față de 53,8% în anul de studii 2011-2012.

În vederea realizării obiectivului de dezvoltare a unui sistem de formare profesională, orientat spre asigurarea cu resurse umane competitive necesitățile curente ale pieței forței de muncă, au fost întreprinse măsuri de relansare și renovare a învățământului vocațional (secundar profesional și mediu de specialitate).

Astfel, pe parcursul anului 2012, Ministerul a elaborat:

- proiectul *Strategiei de dezvoltare a învățământului vocațional/tehnic pentru anii 2013-2020* și a Planului de acțiuni;
- *Concepția Sistemului de Validare a Învățării Non-formale și Informale în Republica Moldova*;
- *Memorandumul cu privire la parteneriat în scopul modernizării învățământului vocațional/tehnic din Republica Moldova* de comun cu Ministerul Economiei și Camera de Comerț și Industrie;
- *Curriculum-ului modular la disciplina „Bazele antreprenoriatului”* pentru instituțiile de învățământ secundar profesional și mediu de specialitate, aprobat pentru pilotare în 15 instituții de învățământ secundar profesional și 8 colegii, de la 1 septembrie 2012;
- Regulamentul privind monitorizarea și evaluarea experimentului de instituire a liceelor profesionale;
- Fișa de acțiuni pentru Proiectul de Asistență Tehnică „*Consolidarea managementului (governanței) sectorului de învățământ vocațional tehnic*”, susținut de către Delegația Uniunii Europene, (2013-2017);
- Regulamentul Consiliului Coordonator Național în domeniul învățământului profesional.

Totodată, a fost actualizat *Nomenclatorul meseriilor (profesiilor) pentru instruirea și pregătirea cadrelor în învățământul secundar profesional*, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1421 din 18 decembrie 2006, cu modificările și completările ulterioare, prin includerea a 2 meserii noi (*montator utilaj și sisteme tehnico-sanitare și electrician-electronist auto*). Au fost

armonizate programele de studii la disciplinele de specialitate pentru 67 de meserii din 10 domenii ocupaționale.

În temeiul Hotărârii Guvernului nr. 580 din 08.08.2012 cu privire la reorganizarea unor instituții de învățământ secundar profesional, au fost reorganizate prin absorbție șase instituții de învățământ: Școala Profesională nr.1, or. Cupcini, Școala Profesională nr. 2, or. Cupcini, Școala Profesională nr. 1, or. Criuleni, Școala Profesională nr. 2, or. Criuleni, Școala Profesională s. Cucuruzenii de Sus, r. Orhei și Școala Profesională, or. Orhei.

Au fost dotate 2 ateliere de instruire la meseriile *electromontor la întreținerea și repararea utilajului electric și lăcătuș-instalator tehnică sanitară* (Școala Profesională nr.9, mun. Chișinău și Liceul Profesional nr. 2, mun. Chișinău) și 14 ateliere la meseriile: *sudor, electrician, bucătar-cofetar, croitor-cusător* (Școala Profesională nr. 1, or. Cahul, Școala Profesională nr. 2, or. Cahul, Școala Profesională Cupcini, Școala Profesională nr. 3, mun. Bălți, Școala Profesională, or. Ștefan Vodă, Școala Profesională, or. Căușeni). A fost finalizată construcția Mini-fabricii de vinuri de la Școala Profesională, or. Leova.

S-au definitivat standardele ocupaționale la meseriile: *bucătar, electrogazosudor - montator, lăcătuș-instalator tehnică sanitară, electromontor la întreținerea și repararea utilajului electric.*

În conformitate cu Politica Națională de Sănătate, în baza acordului semnat cu Centru de training CMB, pe parcursul anului 2012 au fost elaborate, pilotate și, de la 01.09.2012, implementate în instituțiile de învățământ secundar profesional și mediu de specialitate, Curriculum-ul și materialele didactice pentru cursul opțional „*Decizii pentru un mod sănătos de viață*”.

Pentru îmbunătățirea și racordarea sistemului de învățământ secundar profesional continuă desfășurarea următoarelor proiecte:

1. Proiectul „Școala profesională ca furnizor de instruire și formare pentru sectorul apă și canalizare în Republica Moldova”, finanțat de către Cooperarea Austriacă pentru Dezvoltare, implementat de către Institutul de Formare a Capacităților Profesionale, (2010-2013);
2. Proiectul „Activitatea de instruire în antreprenariat și angajare în câmpul muncii” (MEEETA-II), finanțat de către Fundația Internațională Liechtenstein Development Service, implementat de către Winrock Moldova, (2009-2013);
3. Proiectul regional al Fundației Europene de Formare (ETF) „Învățarea pe parcursul vieții în țările Europei de Est” (2011-2013);
4. Proiectul CONSEPT, Consolidarea Sistemului de Educație Profesională Tehnică din Moldova, susținut de Fundația Internațională Liechtenstein Development Service, (2008-2014);
5. Proiectul ADA, implementat de Kulturkontakt, Austria, (2004-2013);
6. Proiectul „InWEnt”, Memorandumul încheiat între Camera Meșteșugarilor din Koblenz și Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, (2007-2013).
7. Proiectului „Gestionarea eficientă a migrației de muncă și a calificărilor” (ILO).

Colaboratorii Direcției învățământ secundar profesional și mediu de specialitate au efectuat circa 11 vizite de studiu în Austria, Italia, Azerbaidjan etc.

Învățământul mediu de specialitate

În anul de studii 2012-2013 învățământul mediu de specialitate este organizat în 47 de colegii din care 22 de colegii din subordinea Ministerului Educației, celelalte fiind în subordine dublă – Ministerul Educației și ministerul de resort.

La începutul anului 2012-2013 numărul total de elevi în colegii era de **30,7 mii persoane**, cu 2,3% mai puțin față de anul de studii 2011-2012. Ponderea fetelor în învățământul mediu de specialitate este de 55%, dar este în descreștere în comparație cu anii precedenți. Din numărul total înscriși în învățământul mediu de specialitate, 28,8 mii studiază în instituții de stat (circa 93,6%). Numărul elevilor care urmează studiile în bază de contract în instituțiile de stat este practic la nivelul anului de studii precedent. În instituțiile nestatale numărul elevilor s-a redus cu 10 la sută față de anul de studii 2011-2012.

Înmatricularea. În anul de studii 2012-2013, conform Hotărârii de Guvern nr. 404 din 13 iunie 2012, în colegii au fost înmatriculați **8,8 mii de elevi** sau cu 2,5% mai puțin în comparație cu anul de studii 2011-2012. După nivelul de studii al persoanelor înmatriculate s-a constatat:

87,1% din cei înmatriculați sunt absolvenți ai gimnaziilor;

10% - au studii liceale;

1,7% - studii medii de cultură generală;

0,9% - studii secundar profesionale.

Se observă o scădere a elevilor înmatriculați în baza studiilor medii de cultură generală cu 6%, și creșterea numărului celor înmatriculați în baza studiilor gimnaziale și liceale.

Cele mai solicitate specialități la înmatriculare au fost:

- ✓ Medicină – 12,7% față 12,4% în anul de studii 2011-2013;
- ✓ Transporturi – 9,4% față de 9,0%;
- ✓ Pedagogie – 7,3% față de 7,0%;
- ✓ Construcții – 5,3% față de 4,8%.

Absolvenți. În anul 2012 instituțiile de învățământ mediu de specialitate au absolvit 7,4 mii de elevi, din care 6,9 mii sunt absolvenții instituțiilor de stat și 0,5 mii – din instituțiile nestatale. Comparativ cu anul 2011, când au absolvit circa 7,1 mii, numărul absolvenților a fost în creștere. Cele mai mari ponderi au fost înregistrate la:

- ✓ Economie – 14,0% față de 12,0% în 2011;
- ✓ Servicii – 7,1% față de 6,9%;
- ✓ Informatică – 5,7% față de 5,4%.

În anul de învățământ 2012-2013 instruirea în instituțiile medii de specialitate a fost asigurată de 2551 cadre didactice. Se înregistrează o ușoară creștere față de anul de studii 2011-2012 cu 0,3%. Din numărul total de cadre didactice 2120 sunt profesori, 73 maiștri – instructori, 30 metodiști, 57 pedagogi sociali și 4 psihologi. Ponderea femeilor este 69,6%.

Pe parcursul anului 2012, Direcția învățământ secundar profesional și mediu de specialitate de comun cu Direcția învățământ superior a elaborat, a propus dezbaterilor publice și a transmis Guvernului pentru aprobare, propunerea de politică publică „*Reconceptualizarea învățământului pedagogic*”.

În perioada de referință au fost incluse în proiectul EcoNET 5 instituții noi: Colegiului Industrial-Pedagogic din Cahul, Colegiul de Transporturi din Chișinău, Colegiului Politehnic din Chișinău, Școala Profesională nr.8, Liceul Profesional nr.1.

Învățământul superior

În cele 34 de instituții de învățământ superior (19 – de stat și 15 - nestatale) în anul de studii 2012-2013 numărul studenților era de 102,5 mii sau cu 1,4% mai puțin față de anul precedent.

Studenți pe forme de învățământ și pe forme de proprietate în 2011-2012 și în 2012-2013

	2011-2012			2012-2013		
	Total studenți	din care		Total studenți	din care	
		femei	în bază de contract		femei	în bază de contract
Total	103956	58576	74781	102458	57371	74118
la zi	73840	42184	46616	70253	39851	43794
frecvență redusă	30116	16392	28165	32205	17520	30324
Instituții de stat	84946	48959	55771	83008	47639	54668
la zi	61196	35451	33972	57982	33511	31523
frecvență redusă	23750	13508	21799	25026	14128	23145
Instituții nestatale	19010	9617	19010	19450	9732	19450
la zi	12644	6733	12644	12271	6340	12271
frecvență redusă	6366	2884	6366	7179	3392	7179

Pe parcursul anului, au fost elaborate și puse în aplicare :

- *Regulamentul privind funcționarea instituțiilor de învățământ superior în condiții de autonomie financiară* și aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 983 din 22.12.2012.
- Modificările și completările anexei 1 la Legea nr.142-XVI din 7 iulie 2005 privind aprobarea Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior, ciclul I prin Hotărârea

Guvernului nr.532 din 20 iulie 2012, subpoziția „**344 Biblioteconomie, asistență informațională și arhivistică**” și s-a completat cu 2 specialități: „**344.2 Tehnologia comunicării infodocumentare**” și „**344.3. Servicii informaționale și socio-culturale**”.

- Hotărîrea de Guvern nr. 641 din 29 august 2012 ”Cu privire la aprobarea listelor studenților din instituțiile de învățămînt superior (ciclurile I, II) și elevilor din instituțiile de învățămînt mediu de specialitate, cărora li se acordă burse de merit în anul de studii 2012-2013”.
- Hotărîrea de Guvern nr. 640 din 29 august 2012 ”Cu privire la listele candidaților la acordarea Bursei Președintelui Republicii Moldova pentru anul de studii 2012-2013”.

Înmatricularea. Prin Hotărîrea Guvernului nr. 404 din 13 iunie 2012, *Planul de înmatriculare în anul 2012 a elevilor în instituțiile de învățămînt secundar profesional, mediu de specialitate și superior cu finanțare bugetară și prin contract*, în instituțiile de învățămînt superior au fost înmatriculate 20,4 mii persoane la Ciclul I (mai puțin cu 2,0% față de anul de studii 2011-2012), din ei 16,5 mii – în instituțiile de stat, și 7,7 mii persoane la Ciclul II (în creștere cu 3,8%) din care 6,6 mii – în instituțiile de stat.

Din numărul total al persoanelor înmatriculate la Ciclul I, 84,6% au fost abiturienții cu studii liceale (cu 3,2% mai mult decît în anul 2011) și 10,9% în baza studiilor medii de specialitate. În comparație cu anul de studii 2011-2012, în anul de studii 2012-2013, la Ciclul I, se atestă o creștere a numărului de studenți înmatriculați la așa domenii precum educația (cu 8,2%), inginerie, tehnologii, arhitectură, construcții (cu 4,9%). Totodată, mai puțini studenți au fost înmatriculați la domeniul științe sociale, economie, drept (cu 9,7%).

Au fost incluse și locuri în planul de admitere pentru specialități noi:

- 521.4. Ingineria sudării (UTM) -15
- 527.2. Ingineria și tehnologia transportului feroviar (UTM) -15
- 526.5. Securitate informațională (UTM) -30
- 612.1. Protecția plantelor (USM) -20
- 852.1. Securitate ecologică (USM) - 10

Pentru cetățenii străini, inclusiv studii superioare integrate și învățămînt medical și farmaceutic, au fost aprobate 1075 de locuri, dintre care: 350 locuri - buget și 725 locuri - contract. În contextul implementării prevederilor *Legii privind integrarea străinilor în Republica Moldova*, a fost elaborat proiectul *Metodologiei privind organizarea cursului de studiere a limbii de stat pentru cetățenii străini*, precum și Programele de studiu pentru cursul respectiv.

La Ciclul II, în comparație cu anul de studii 2011-2012, au fost înmatriculați mai mulți studenți la:

- educație (cu 26,5%);

- agricultură (cu 18,8%);
- științe umanistice și arte (11,5%).

Cele mai solicitate domenii la Ciclul II continuă să fie științele sociale, economie și drept (circa 58,7% din numărul celor înmatriculați).

Pentru prima dată în ultimii 3 ani au fost aprobate la masterat și locurile prin contract cu achitarea taxei de studii.

Absolvenți. În anul 2012 din 26,7 mii de absolvenți au finalizat 20,1 mii persoane la Ciclul I, 5,9 mii – la Ciclul II și 0,7 mii persoane – studii superioare medicale/farmaceutice. Majoritatea au absolvit instituțiile de stat (21,5 mii). Din ei 26,8% - licențiați în științele economice, 15,8% - în educație, 10,3% - în inginerie.

În instituțiile de învățământ superior își desfășoară activitatea didactică 6,0 mii de cadre (cu 2,3% mai puțin decât în anul de studii 2011-2012). Din ei - 2,7 mii cu grad științific, inclusiv 2,3 mii doctori în științe și 0,4 mii – doctori habilitați.

Sporirea accesului și asigurarea oportunităților egale pentru dezvoltarea calificărilor, instruirii și educației de calitate

A fost elaborat și aprobat prin Ordinul ministrului nr. 475 din 07 iunie 2012, *Regulamentul de admitere în învățământul superior* care prevede promovarea dimensiunii sociale în învățământul superior: accesul echitabil la studii, cota de 15% pentru păturile social dezavantajate, anularea limitei de vârstă de 35 ani la admitere.

O deosebită atenție se acordă pe plan național asigurării dimensiunii sociale a învățământului superior prin susținerea financiară și materială a studenților, consultarea acestora în procesul de învățare-evaluare. Anual pentru învățământul superior sunt preconizate locuri cu finanțare bugetară. Pentru tinerii din familiile dezavantajate sunt propuse cote speciale de admitere, în mod prioritar locuri în cămine, indemnizații și burse sociale.

Accesul la locuri în cămine este asigurat pentru circa 60% din numărul solicitanților, în special pentru cei din familii dezavantajate. Actualmente, instituțiile de învățământ superior au 95 de cămine dintre care 8 nefuncționabile, iar solicitările de cazare sunt acoperite diferit: USM - 70%, UTM - 63% , USFM "N. Testemițanu" - 70 % , 100 % - la Institutul Militar al Forțelor Armate, Academia "Ștefan cel Mare", Universitatea de Stat din Taraclia.

Institutul de Relații Internaționale din Moldova și Universitatea de Stat Tiraspol cu sediul la Chișinău nu dispun de cămine, de aceea studenții anual sunt cazați în căminele altor instituții de învățământ superior.

Taxele lunare în căminele studentești sunt de la 78 lei la 160-210 lei, ceea ce constituie 40% din costul real calculat al taxei de cazare.

Studenții din învățământul superior (circa 70%) beneficiază de diverse categorii de burse, acordate de stat, inclusiv burse de merit, precum Bursa Republicii (1200 lei pe lună) -12 studenți, Bursa Președintelui (1090 lei pe lună) -10 studenți, Bursa Guvernului (1000 lei pe lună) – 30 de studenți.

Cuantumul burselor a fost majorat la 1 septembrie, 2009 și constituie pentru Ciclul I, licență: Categoria I - 655 lei; Categoria II -550 lei; Categoria III -510 lei, Bursa socială -285 lei, Ciclul II, masterat -720 lei.

A fost perfectată curricula pentru studii superioare (licență și masterat), inclusiv prin elaborarea/compatibilizarea/expertizarea planurilor de învățământ pentru specialitățile din cadrul domeniului 14 *Științe ale educației* (conform nomenclatorului).

Au fost avizate/expertizate/aprobate 151 planuri de studii pentru ciclul I, studii superioare de licență. Au fost expertizate/autorizate 97 de programe pentru ciclul II, studii superioare de masterat.

Ca urmare a aderării învățământului superior din Republica Moldova la Procesul de la Bologna, acțiunile de reformare/modernizare au vizat, în principal, perfecționarea și modificarea bazei normative a învățământului superior, structurarea învățământului superior pe cicluri, implementarea masteratului în formula nouă, modernizarea și corelarea cu cerințele economiei de piață a curricula universitare, implementarea sistemului de evaluare academică și acreditare a instituțiilor, promovarea noilor strategii de organizare și evaluare a procesului didactic, implementarea Sistemului European de Credite Transferabile etc. În scopul compatibilizării calificărilor acordate în învățământul superior național cu cele de pe plan european, a fost aprobat noul Nomenclator al domeniilor și specialităților pentru învățământul superior, racordat la ISCED și EuroSTAT.

În scopul asigurării unui nivel adecvat al calității, clarității, transparenței și recunoașterii calificărilor la nivel național și internațional, prin valorificarea unui parteneriat social eficient, au fost realizate activități de elaborare și aprobare a Cadrului Național al Calificărilor pentru învățământul superior la 188 de calificări și Metodologia de implementare a Cadrului Național al Calificărilor.

În perioada de referință au fost introduse două specialități noi: *Tehnologia comunicării infodocumentare* și *Servicii informaționale și socio-culturale* și promulgate de către Președinte prin Legea nr. 233 din 25 octombrie 2012.

În contextul implementării Programului de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova pentru anii 2011-2020, a fost elaborat și se implementează în universități și colegii la specialitățile pedagogice de la 01.09.2012 cursul *Educație incluzivă*, parte componentă obligatorie a standardului național de formare inițială a cadrelor didactice.

Consolidarea dialogului social în învățământul superior s-a manifestat prin participarea activă a agenților economici, patronatelor, sindicatelor la elaborarea unor acte normative, precum: Cadrul Național al Calificărilor (26 de participanți), Regulamentul privind stagiile de practică în învățământul superior (3 agenți economici), participarea în cadrul comisiilor de finalizare a studiilor de licență și master etc.

Un element aparte este dezvoltarea parteneriatul public privat în cadrul universităților. Astfel, prin acest parteneriat instituțiile de învățământ superior își consolidează baza tehnico-materială a instituțiilor, spre exemplu: deschiderea centrelor precum *Centrul de instruire și consultanță în afaceri*, *Centrul de dezvoltare economică și afaceri publice*, *Centrul de instruire lingvistică*, *Incubatorul de afaceri* – toate la ASEM, Centru CENIOP – la UTM , Centrul de Ghidare în Carieră și Relații cu Piața Muncii – la USM etc. Spre exemplu, la incubatorul de afaceri

ASEM lucrează 6 întreprinderi (2 - în tehnologii informaționale, 2 – în reclamă și publicitate, 1 – în consultanță întreprinderi și micul bussines, 1- aplicații Power Point cu participarea a 18 studenți de la anul II și III).

Toate activitățile din aceste centre sprijină performanța academică a studenților, o mai bună și sigură angajare în câmpul muncii, o ghidare în carieră pentru viitorii candidați, organizarea de forumuri ale profesiilor pentru tineret etc. Investițiile în baza tehnico-materială a instituțiilor (laboratoare, centre, echipamente, literatură, burse nominale etc.), în urma acestor parteneriate, au constituit 12,609 mln lei (donatori străini).

III. Activitatea managerială, de coordonare, monitorizare și control

În perioada de referință Ministerul a organizat:

- **18** seminare cu responsabilii la disciplinele de studii din cadrul DGÎTS și cadrele didactice din instituțiile de învățământ pe domeniile de competență educațională;

- **10** seminare republicane cu specialiștii din învățământul primar și preșcolar în colaborare cu Centrul educațional „Pas cu pas”;

- **12** seminare și **8** mese rotunde cu specialiști în domeniu, în vederea evaluării situației copiilor din instituțiile rezidențiale și evidențierii obiectivelor prioritare în și evidențierii obiectivelor prioritare în optimizarea instituțiilor și modernizării procesului managerial și activității corecțional – recuperatorii, de asemenea integrarea socială a copiilor aflați în dificultate, în parteneriat cu ONG-ri în domeniu;

- **7** seminare pentru managerii instituțiilor de învățământ secundar profesionale și mediu de specialitate, directorii adjuncți pentru instruire, directorii adjuncți pentru educație;

- **12** seminare pentru specialiștii de Limba și Literatura română (școala națională), la Limbile Străine, la Limba și Literatura găgăuză, Limba și Literatura bulgară și Matematică din DGR/MÎTS.

În vederea asigurării continuității și eficacității implementării politicilor educaționale, respectării cadrului legislativ și normativ al învățământului preuniversitar, au fost realizate:

- **21** ședințe cu managerii instituțiilor rezidențiale pe problemele educației inclusive și reformei sistemului rezidențial;

- **6** ședințe cu șefii DGÎTS pe probleme curente;

- **4** conferințe republicane și **2** conferințe internaționale;

- **37** de ședințe de lucru cu membrii grupurilor pentru elaborare Cadrului Național al Calificărilor în învățământul secundar profesional și mediu de specialitate;

- ședința cu participarea Prim-ministrului – Dialog social în scopul creării Platformei de colaborare cu mediul de afaceri.

Direcția învățământ preșcolar, primar și secundar general, în perioada de referință, a organizat **4** inspecții frontale în raioanele Anenii Noi, Cimișlia, Dondușeni și Ocnița. Au fost organizate **14** inspecții tematice în 13 raioane și municipiul Chișinău și **4** inspecții de revenire. În rezultatul desfășurării inspecțiilor școlare au fost propuse recomandări atât pentru activitatea DGR/MÎTS, cât și pentru administrațiile instituțiilor inspectate.

Agenția de Evaluare și Examinare a efectuat inspecții frontale în raioanele: Cahul, Fălești, Basarabeasca, Rezina, Ocnița și mun. Bălți, Liceul Internat Republican cu Profil Sportiv și Colegiul Financiar Bancar. Toate cele atestate, aprecierile, propunerile și recomandările au fost prezentate în note informative cu care au fost familiarizați managerii și cadrele didactice inspectate.

Asigurarea calității procesului educațional și eficientizarea formării continue a cadrelor didactice și manageriale în învățământul secundar profesional și mediu de specialitate s-a realizat prin diverse activități manageriale, de îndrumare și control:

- **5** inspecții frontale;
- **6** tematice în instituțiile din subordine;
- Tîrgul “Firmelor de exercițiu”, organizat la MOLDEXPO în luna aprilie 2012, la care au participat Firmele de exercițiu de la Colegiul de Informatică, Colegiul Național de Comerț al ASEM, Colegiul Industrial-Pedagogic din Cahul, Colegiul Financiar-Bancar, Colegiul de Construcții din Hîncești, Colegiul Agroindustrial din Ungheni, Școala Profesională din Nisporeni.

În sesiunea de admitere 2012, au fost monitorizate 32 de instituții de învățământ superior. A fost verificată activitatea comisiilor de admitere, dotarea acestora, panourile de informare, plasarea pe site-urile universităților a informațiilor utile, rezultatele admiterii, contestațiile depuse de cetățeni, respectarea prevederii privind admiterea la cota de 15 % pentru cetățenii din familii vulnerabile.

Au fost organizate circa 5 ședințe organizatorice cu responsabilii de admitere pe subiectul Admiterii 2012, cu proectorii responsabili de activitatea instructivă pe implementarea noului Plan-cadru, a Regulamentului privind utilizarea creditelor transferabile de studiu, pe rezultatele monitorizării sesiunii de examene. Au fost realizate, de comun cu USM, 2 seminare cu cadrele didactice la didactici particulare ca: învățământul preșcolar și primar din cadrul universităților (8 instituții) cu specialități pedagogice pe dezvoltarea curriculară în contextul învățământului centrat pe cel ce învață.

Au fost evaluate selectiv instituțiile de învățământ superior la capitolul Funcționalitatea Sistemului de Credite Transferabile de studiu și Implementarea recomandărilor Ministerului Educației privind evaluarea activității de învățare a studentului.

Au fost realizate 2 verificări ad-hoc la Universitatea de Stat „I. Creangă” din Chișinău și la Universitatea de Stat din Tiraspol.

A fost organizat, de comun cu Lumos - Moldova, seminarul instructiv *Formarea inițială a cadrelor didactice în domeniul educației incluzive*, în cadrul căruia au fost instruiți cca. **60**

reprezentanți din instituțiile de învățământ superior și colegii, cadre didactice care vor asigura predarea cursului *Educație incluzivă*.

Directia Invatamint Superior a organizat 1 seminar international cu genericul “*Asigurarea calității: realizări și oportunități*” cu suportul Consiliului Europei cu participarea a circa 70 de rectori și prorectori și a experților internaționali de la ENQA, Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior, experți ai Consiliului Europei. Seminarul a evidențiat situația reală în învățământul superior din Republica Moldova privind asigurarea calității. A fost menționată încă odată necesitatea creării Agenției Naționale de Asigurare a Calității, demarării procesului de modificări legislative în acest sens și demarării propriu-zise a activităților de evaluare externă și acreditare.

În cadrul proiectelor TEMPUS a fost organizate 2 conferințe de lansare a 2 proiecte în care participa 8 universități din țara și 4 universități de peste hotarele țării cu genericul „*Consolidarea autonomiei universitare*” și „*Asigurarea calității în învățământul superior*”.

IV. Colaborarea cu partenerii noștri de dezvoltare în domeniul educației

În perioada de referință cu participarea reprezentanților UNICEF, Lumos, EveryChild, CCFM, Keystone, Speranța, a fost organizat Consiliul de reformare a sistemului rezidențial pentru reorganizarea sistemului rezidențial de îngrijire a copilului aflat în dificultate. În rezultatul acțiunilor au fost reintegrați copii din instituțiile rezidențiale în familie și servicii de alternativă (case de tip familial, asistență parentală profesionistă, centre comunitare de reabilitare ș.a.).

Tot în parteneriat cu UNICEF în anul de studii 2012-2013 s-a implementat modelul Școală Prietenoasă Copilului.

În parteneriat cu Junior – Achievement Moldova, în cadrul instituțiilor de învățământ preuniversitar, a fost promovată educația antreprenorială.

În urma Acordului de colaborare cu UNAIDS - Moldova, în scopul formării culturii modului sănătos de viață în rândul elevilor din instituțiile preuniversitare, a fost lansat situl www.viatasisanatatea.md.

Pe parcursul anului 2012, Ministerul a depus eforturi considerabile pentru promovarea în cadrul structurilor europene (organisme internaționale și regionale) a obiectivelor de integrare europeană în domeniul educației.

În special a fost fortificat dialogul cu Comisia Europeană în vederea modernizării și racordării sistemului educațional național la standardele și rigorile europene, prin:

1. Implementarea prevederilor Planului de Acțiuni al Republicii Moldova – priorități de reformă în domeniul integrării europene;
2. Implementarea proiectelor în cadrul Planului de Acțiuni privind Parteneriatul de Mobilitate RM-UE;

3. Realizarea proiectelor/programelor propuse de UE în cadrul Parteneriatului Estic;

4. Participarea la coordonarea Priorității nr. 9 („Investiții în capitalul uman”) din cadrul Strategiei Dunării, precum și în Grupul de conducere pentru prioritatea nr. 7 cu referire la domeniul educației. În colaborare cu instituțiile de învățământ din țară au fost prezentate circa **15** proiecte pentru examinare și finanțare.

Rezultatele cooperării (filiera educație) au fost înalt apreciate de Comisia Europeană în cadrul:

- ✓ Sub - comitetului de Cooperare nr. 4 (26 iunie 2012, Bruxelles);
- ✓ Reuniunile 7 și 8 a Parteneriatului Estic, Platforma nr. 4 „Contacte interumane”, (21 iunie/5decembrie 2012, Bruxelles);
- ✓ Consiliului de Cooperare RM-UE - iunie 2012, Bruxelles;
- ✓ Reuniunea la Nivel înalt a Parteneriatului de Mobilitate RM-UE (22 noiembrie 2012, Bruxelles);

Un domeniu important pentru învățământul superior este colaborarea cu structurile UE și ale Consiliului Europei. În acest context:

- în mai la Brussels s-a raportat Comisiei Europene despre situația din sistem și în mod special dezvoltarea Cadrului Național al Calificărilor și Asigurarea Calității în Învățământul Superior;
- în noiembrie la Strasbourg a fost prezentat Raportul de țară a fost elaborat și prezentat BFUG (raportul EURIDICE este editat).

Reprezentanții Uniunii Europene au apreciat, în special, participarea Republicii Moldova la Programele comunitare: *Tempus*, *Erasmus-Mundus*, *Jean Monnet*, *Youth in Action*, *Marie Curie* și *e-Twinning*, colaborarea eficientă cu ETF precum și consecvența reformelor promovate la toate treptele de învățământ. În special menționăm eforturile ministerului privind sporirea capacităților instituționale și umane de colaborare cu structurile Europene. Suportul oferit de Programul TEMPUS în promovarea reformelor în învățământul superior este unul considerabil și constant pe parcursul mai multor ani. Ministerul, de comun cu Oficiul Național TEMPUS, a promovat și mediatizat acest Program în mediul academic din țară. Periodic această informație este plasată pe pagina web a ministerului. În perioada de referință Comisia europeană a dublat bugetul Republicii Moldova pentru obținerea proiectelor/burselor în cadrul Programelor TEMPUS și Erasmus - Mundus. Au fost înaintate 72 propuneri de proiecte TEMUS, ce constituie cu 50% mai mult ca anul trecut, au fost obținute 9 proiecte TEMPUS pentru Republica Moldova., în valoare de 3 mln euro, implementarea cărora va demara în anul 2013. 8 instituții de învățământ superior din țară sunt parte a programului Erasmus-Mundus. A crescut de două ori numărul celor care au aplicat în Programul CEEPUS.

Pe parcursul anului 2012 au fost realizate activități privind lansarea în Republica Moldova a Programului e-twinning. Astfel, prin Ordinul ministrului nr. 898 din 16 noiembrie 2012 și Ordinul ministrului nr. 962 din 27 noiembrie 2012 a fost creată Agenția Națională de Suport pentru Programul e-Twinning în Republica Moldova.

În cadrul Reuniunilor au fost menționate progresele înregistrate de Minister în cooperarea cu Fundația Europeană pentru Instruire (ETF), care vizează:

- participarea Republicii Moldova la Procesul Torino;
- elaborarea standardelor ocupaționale și Cadrului Național al Calificărilor în sectorul VET;
- atragerea partenerilor sociali în reformarea și modernizarea sectorului VET prin crearea de noi Comitete sectoriale;
- recunoașterea competențelor obținute în cadrul învățării non-formale și informale,
- participarea activă a țării în programele de mobilitate academică a CE și a statelor membre UE.

În aceeași ordine de idei menționăm participarea la elaborarea și, ulterior, implementarea unor documente de politici în domeniul migrației și azilului precum:

- Profilul Migrațional Extins al Republicii Moldova;
- Gestionarea eficientă a migrației de muncă și a calificărilor;
- Consolidarea capacităților Moldovei de gestionare a pieței muncii și reîntoarcere a migranților;
- Elaborarea Legii privind integrarea străinilor în Republica Moldova;
- Realizarea Planului de acțiuni 2011-2015 privind implementarea Strategiei Naționale în domeniul migrației și azilului;
- Programul Național de implementare a Planului de Acțiuni RM - UE în domeniul liberalizării regimului de vize;
- Planului de acțiuni pentru susținerea diasporei moldovenești pentru anii 2012 – 2014

Ministerul a participat la Congresul V al Diasporei moldovenești în perioada 11-13 octombrie, 2012.

Eficientă și benefică a fost pentru sistemul educațional național colaborarea cu Consiliul Europei. Reprezentanții Ministerului au participat la Ședințele Comitetului pentru Învățământ Superior și Cercetare și Comitetul pentru Educație a Consiliului Europei. A continuat sprijinul în implementarea proiectelor ce țin de:

- Cetățenia democratică,
- Predarea istoriei,
- Politica în domeniul minorităților naționale,
- Modernizarea curricula,
- Politica lingvistică,
- Instrumente de recunoaștere a calificărilor ș.a.

Cu suportul Consiliului Europei a fost organizată conferința Mobilitatea studenților și a profesorilor în instituțiile de învățământ superior – provocări și oportunități (26-27 iunie 2012) în cadrul *Proiectului privind consolidarea încrederii între cele două maluri ale Nistrului*. În suportul aceluiași proiect pe 25 octombrie 2012, Consiliul Europei, de comun cu OSCE, au organizat un alt seminar privind experiența internațională de recunoaștere a actelor de studii în zonele de conflict.

În Programul Consiliului Europei - Pestalozzi au participat la traininguri de perfecționare circa 15 cadre didactice din Republica Moldova.

Ministerul a participat activ pe parcursul anului 2012 la Inițiativa pentru Reforma Educațională în Europa de Sud-Est (ERI SEE) și Inițiativa Fortificarea și consolidarea capitalului

uman (TFBHC) al Consiliului Regional de Cooperare. A participat la 2 Ședințe ale Bordului de conducere a inițiativelor menționate (martie/decembrie - Belgrad, Serbia și Zagreb, Croația) Platforma respectivă de cooperare este importantă și în contextul oportunităților de participare la diverse training-uri și instruirii, organizate pentru reprezentanții ministerului și cadrelor didactice din sistem. Pe parcursul anului 2012 circa 30 funcționari publici și cadre didactice au participat la asemenea activități, cu impact benefic asupra dezvoltării politicilor educaționale naționale în aspecte ce țin de: calitatea și echitatea în educație, elaborarea și implementarea Cadrului Național al Calificărilor, evaluarea cunoștințelor, reformele în sectorul învățământului profesional, elaborarea politicilor educaționale în bază de date statistice.

În perioada de referință Ministerul a susținut proiectul ERI SEE privind semnarea de către statele din regiune a *Acordului între Guvernul Republicii Serbia și membrii Inițiativei Reforma Educației în Europa de Sud-Est privind sediul Secretariatului Inițiativei Reforma Educației în Europa de Sud-Est*. Astfel, Ministerul a realizat integral procedurile naționale interne pentru semnarea acestui tratat.

Ministerul a continuat cooperarea cu Reprezentanța Kultur-Kontakt în Moldova, în special pe domeniul învățământului secundar profesional. În 2012 a continuat implementarea Proiectul Molagri III și Proiectul ECONET – dezvoltarea firmelor de exercițiu.

În vederea extinderii și dezvoltării armonioase a relațiilor de colaborare în domeniul educației cu statele lumii și partenerii de cooperare, în perioada de referință, au fost negociate și semnate următoarele tratate:

1. Acord de parteneriat între Ministerul Educației și Fundația Swisscor, semnat la Chișinău, la 12 martie 2012;
2. Grant Contract între Administrația satului Ecaterinovca, r-nl. Cimișlia și Ambasada Japoniei în Republica Moldova pentru realizarea Proiectului de îmbunătățire a mediului sanitar și educațional în instituția de învățământ din s. Ecaterinovca, semnat la Chișinău la 21 martie 2012;
3. Convenție de parteneriat între Ministerul Educației din Republica Moldova, Asociația Europeană a Cadrelor Didactice din Republica Moldova (AEDERM) și Asociația Europeană a Cadrelor Didactice (AEDE), semnată la 5 aprilie 2012;
4. Memorandum de colaborare încheiat între Misiunea Religioasă Catolică Caritas Moldova (înregistrată la Serviciul de Stat pentru Problemele Cultelor pe lângă Guvernul Republicii Moldova pe data de 10 mai 1995 cu nr. 36), Direcția Școlii Profesionale din Ștefan Vodă și Ministerul Educației, semnat în iulie 2012, Chișinău;
5. Protocolul de colaborare între Ministerul Educației din Republica Moldova și Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului din România pentru anii de învățământ 2012 – 2013, 2013- 2014, 2014 – 2015, semnat la 17 iunie 2012, la Chișinău;
6. Protocolului de cooperare în domeniul educației între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Turcia, semnat la 1 noiembrie 2012, la Ankara;

7. PROGRAM EXECUTIV între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Polonia în domeniul culturii, educației și științei pentru anii 2012-2014, semnat la Chișinău, la 3 decembrie 2012;
8. Proces verbal al negocierilor cu privire la cooperarea în dezvoltare între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Federale Germania din 21 noiembrie 2012, Chișinău.

Pe parcursul anului a continuat colaborarea bilaterală și multilaterală în cadrul tratatelor internaționale în domeniul educației la care Republica Moldova este parte. În acest context menționăm dinamica pozitivă de dezvoltare a relațiilor de colaborare cu partenerii noștri din România, Republica Italiană, Republica Turcia; Spania; Polonia, Elveția, Japonia, Federația Rusă, Ucraina, Bulgaria, Slovacia, Cehia, Grecia, Statele Baltice, Regatul Belgiei, Franța, Germania, Olanda, China, statele din Sud-Estul Europei - Croația și Macedonia.

Ministerul a susținut participarea elevilor din RM în Programul ACES – Academia Școlilor din Europa Centrală și de Est. Genericul Proiectelor pentru anul 2012 a fost „Reality Check – How we perceive and construct the world through media”. În total, au fost înaintate la concurs 178 proiecte din 415 instituții de învățământ din 15 țări-membre ale Programului ACES. Pentru concursul anului 2012 instituțiile de învățământ preuniversitar din Republica Moldova au înaintat 18 proiecte, dintre care urmare realizării procedurii de selectare, au fost oferite țării noastre - 4 proiecte.

- Liceul Teoretic „Alec Russo” din Orhei, Proiectul „*Dracula... myth or truth*”;
- Liceul Teoretic „Spiru Haret”, Chișinău, Proiectul „*A Click Away*”;
- Liceul Teoretic Măgdăcești, raionul Criuleni, Proiectul „*News makers: life makers or illusion makers*”;
- Școala de Arte și Meserii Grătiești, mun. Chișinău, Proiectul „*M.e.d.i.a. W.o.r.l.d. is O.u.r. L.i.f.e*”.

În baza protocoalelor de colaborare bilaterală în domeniul educației, în anul 2012, circa 5500 de elevi, studenți, tineri cercetători, cadre didactice din Republica Moldova au beneficiat de burse de studii, stagii de cercetare și formare continuă peste hotarele țării.

În colaborare cu partenerii noștri a fost susținută participarea tinerilor din RM, în cadrul altor programe de mobilitate peste hotarele țării, precum: Programul FLEX (SUA) – 34 elevi; Programul Fulbright (SUA) – 15 studenți; Programul Youth for Understanding (Germania) – 26 elevi; Asociația „Liga Națională pentru Dezbateri Preuniversitare” – 11 elevi.

În vederea facilitării mobilității academice și profesionale *Serviciul informare, autentificarea actelor de studii și recunoașterea calificărilor* colaborează fructuos cu instituțiile de învățământ din țară și de peste hotarele acesteia, membrii rețelelor ENIC/NARIC (*European Network of Information Centers/National Academic Recognition Information Centers*) precum și cu reprezentanții misiunilor diplomatice, acreditate pentru Republica Moldova.

În colaborare cu expertul fund-raising, angajat de curând, s-a contribuit la realizarea unei baze de date privind proiectele implementate de către Minister cu suportul partenerilor străini, fapt, ce ne

va permite evaluarea situație în domeniu la acest capitol si identificarea de noi parteneri/donatori ai sistemului educațional.

Pe parcursul anului au fost oferite consultații metodice departamentelor Relații Internaționale din cadrul instituțiilor de învățământ superior și Direcțiilor de învățământ privind promovarea cooperării internaționale, prestarea serviciilor educaționale cetățenilor străini semnarea acordurilor interuniversitare de cooperare.

Dezvoltarea resurselor umane

În contextul sporirii prestigiului profesiei de pedagog, stimulării activității creative a pedagogului, promovării experienței avansate și inovative a cadrelor didactice, motivării cadrului didactic pentru autoformare și formare continuă, Agenția de Evaluare și Examinare a organizat Concursul Republican ”Pedagogul Anului - 2012”.

A VI- a ediție a Concursului Republican „Pedagogul anului” a fost lansată prin constituirea Comitetului de organizare a Concursului republican „Pedagogul anului” ediția 2012 (ordinul nr.35 din 19 ianuarie 2012). Prin ordinul nr.123 din 06 martie 2012 s-a constituit și aprobat Comisia de concurs pentru desfășurarea etapei a treia a Concursului republican. La această ediție au fost recepționate 59 de dosare de participare la concurs. Au fost desemnați învingătorii „Educatorul anului”, „Învățătorul anului”, „Profesorul anului”, cărora li s-au decernat premii în valoare de 50000 de lei. De asemenea, la Concursul „Pedagogul anului”, ediția 2012, au fost instituite 12 nominalizări pentru competențe excelente.

Organizarea și desfășurarea atestării cadrelor didactice

În perioada de referință a fost aprobat *Regulamentului de atestare a cadrelor didactice cu funcții de conducere din învățământul secundar și mediu de specialitate și Regulamentul de atestare a cadrelor didactice din învățământul preșcolar, primar, secundar, special, complementar, secundar profesional și mediu de specialitate*. Au fost organizate seminare instructive pentru cadrele didactice/manageriale din instituțiile de învățământ preuniversitar, colegii și școli profesionale, unde s-a discutat noua metodologie de conferire/confirmare a gradelor didactice și manageriale.

Pe parcursul anului 2012 în centrele de formare continuă și-au perfecționat competențele profesionale **6756** de cadre didactice și manageriale .

În anul 2012 avem următoarea divizare a cadrelor didactice din sistem după gradele didactice:

Numărul total de cadre didactice, %	Grade didactice			Fără grad didactic
	doi	unu	superior	
41 734	32114	4662	958	7586

100%	67,91%	10,91%	3,01%	18,17%
-------------	---------------	---------------	--------------	---------------

În anul de referință au susținut și au confirmat gradul didactic 8386 persoane, din ele: gradul didactic doi – 6897 cadre didactice și manageriale; gradul didactic unu – 1092 și gradul didactic superior – 397.

25 de cadre didactice și-au retras cererile motivând, că nu sunt pregătiți pentru cerințele atestării, sau au plecat din învățământ.

Pentru anul de studii 2012-2013, potrivit ofertelor Direcțiilor generale raionale/municipale de învățământ, tineret și sport, necesarul de cadre didactice constituia 733 locuri vacante (pentru comparație - 1005 locuri vacante în 2011-2012 și 1156 - în anul de studii 2010-2011). Cele mai multe locuri vacante s-au înregistrat în raioanele Cimișlia – 50; UTA Găgăuzia – 48; Hîncești – 42; Cantemir – 38; Cahul – 37 și mun. Chișinău - 118.

Cele mai puține locuri vacante sînt în raioanele Rîșcani -1; Ocnița – 2; Glodeni – 2; Șoldănești – 4; Sîngerei – 5.

Cele mai solicitate specialități sunt: matematica – 80; educație muzicală – 57; educație fizică – 56; învățământul preșcolar – 112; limba franceză - 48, fizica – 41; etc.

Conform repartizărilor la serviciu au fost desemnați 733 tineri specialiști. Conform datelor prezentate de DGR/MÎTS către 1 noiembrie 2012 au fost angajați în baza adeverințelor de plasare în câmpul muncii 671 de tineri specialiști. Din ei:

- în localitățile rurale - 352 specialiști;
- în localitățile urbane - 101 specialiști.

În anul de referință 355 de tineri specialiști, absolvenți ai anului 2012, au beneficiat de tranșa I a indemnizației unice (7 mii de lei pentru tinerii specialiști, absolvenți ai instituțiilor de învățământ superior și 6 mii de lei, pentru tinerii specialiști, absolvenți ai instituțiilor de învățământ mediu de specialitate). 342 tineri specialiști, absolvenți ai anului 2011, au primit tranșa II (10 mii de lei pentru tinerii specialiști, absolvenți ai instituțiilor de învățământ superior și 8 mii de lei, pentru tinerii specialiști, absolvenți ai instituțiilor de învățământ mediu de specialitate). 344 tineri specialiști, absolvenți ai anului 2010, vor primi tranșa a III-a, la sfîrșitul anului III de activitate (13 mii de lei pentru tinerii specialiști, absolvenți ai instituțiilor de învățământ superior și 10 mii de lei, pentru tinerii specialiști, absolvenți ai instituțiilor de învățământ mediu de specialitate).

Întru asigurarea transparenței și a corectitudinii angajării în funcții, au fost anunțate 180 de concursuri republicane pentru ocuparea posturilor de conducători ai instituțiilor de învățământ subordonate ministerului. Au fost desfășurate – 110.

Au fost prezentate pentru examinare și înaintate la decorare cu distincții de stat în cadrul ședințelor Colegiului Ministerului candidaturile a 75 de cadre didactice și manageriale.

Implementarea tehnologiilor informaționale și comunicaționale în sistemul de învățământ și crearea spațiului informațional educațional

În perioada de referință, pentru implementarea Programului strategic de modernizare tehnologică a guvernării și implementării inițiativei „Guvern fără hîrtie” au fost inițiate următoarele acțiuni:

1. A fost elaborată foaia de parcurs privind implementarea sistemului SIGEDIA în cadrul ministerului.
2. A fost elaborat conceptul Sistemului Informațional de Management Universitar.
3. A fost elaborată și transmisă Cuvernului spre aprobare propunerea de politică publică privind computerizarea instituțiilor de învățămînt secundar general.
4. A fost identificată Platforma tehnologică, racordată la noile cerințe privind conținutul, stilul și design-ul paginii-web oficiale, care va asigura corespunderea paginilor oficiale ale autorităților administrațiilor publice în rețeaua Internet.

În conformitate cu Concepția Sistemului Informațional Educațional, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 270 din 13.04.2007 „Cu privire la aprobarea Concepției sistemului informațional educațional”, a fost evaluată situația referitor la implementarea TIC în educație. Evaluarea a fost efectuată separat pentru fiecare din cele patru subsisteme ale Sistemului Informațional Educațional.

Subsistemul „Resursele informaționale ale Ministerului Educației”

După mai multe încercări de redresare a situației s-a ajuns la concluzia: sistemul „Registrul de Stat al Educației”, elaborat de compania DAAC System, în starea actuală, nu poate fi implementat în sistemul educațional nici în regim de pilotare.

A fost făcută următoare propunere: Sistemul Informatic Automatizat „Registrul de Stat al Educației” trebuie să fie elaborat repetat începând cu etapa de reproiectare a caietului de sarcini, în colaborare cu specialiști din educație de diferite nivele și trepte de învățămînt.

Tot în cadrul acestei subcomponente, CTICE a elaborat și implementat „Sistemul Informațional de Evidență și Perfectare a Actelor de Studii Liceale, Medii de Specialitate, Superioare”, care asigură evidența centralizată a tuturor actelor de studii și perfectarea acestora la comanda instituțiilor de învățămînt, fapt ce diminuează falsificarea acestora. Verificarea autenticității actelor de studii poate fi făcută la adresa *acte.edu.md*

În scopul eficientizării procesului de eliberare și evidență a certificatelor pentru diferite cursuri de instruire, inclusiv, și certificate de grad didactic, Ministerul a aprobat pentru personalizare **8 titluri** cu seriile: **ACR, CRP, CDS, CDI, CDD, CDMS, CDMI, CDMD**.

Subsistemul „Implementarea TIC in educație”

Pentru acest Subsistem, a fost utilizate în continuare softurile educaționale AeL în 80 de licee. În scopul utilizării eficiente a softurilor educaționale pe parcursul anului 2012 au fost instruiți 75 de cadre didactice de matematica, fizica, biologie și chimie. Alte instituții n-au putut fi implicate, deoarece nu a existat finanțare la compartimentul respectiv.

Activitatea economico-financiară

Pe parcursul anului 2012:

- au fost elaborate, aprobate și executate bugetele instituțiilor din subordine;
- au fost examinate și aprobate statele de personal și listele tarifare a instituțiilor din subordine;
- au fost finanțate și efectuate reparații și investiții capitale în instituțiile din subordine;
- au fost achiziționate produse, mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile Ministerului și instituțiile din subordine prin intermediul Agenției Achiziții Publice;
- a fost elaborată, aplicată și executată politica de contabilitate atât a aparatului ministerului cât și a instituțiilor din subordine, conform actelor și normativelor în vigoare;
- au fost aprobate și înregistrate 507 contracte de locațiune, adiționale, comodat și de arendă;
- au fost înregistrate 637 acorduri adiționale de reglementare a serviciilor comunale;
- au fost efectuate calculele necesare la reorganizarea prin absorbție a 3 instituții de învățământ secundar profesional în conformitate cu Hotărârea de Guvern nr.580 din 08.08.2012;
- a fost organizată evidența patrimoniului și evidența contabilă a executării devizelor de cheltuieli ale mijloacelor bugetare și celor speciale în corespundere cu instrucțiunea Ministerului Finanțelor privind evidența contabilă în instituțiile publice, nr.85 din 9 octombrie 1996.

Directii strategice de activitate pe termen mediu

1. Extinderea serviciilor de educație și dezvoltare timpurie a copilului
2. Asigurarea condițiilor necesare/optime pentru extinderea accesului la educație de bază
3. Promovarea educației incluzive și dezvoltarea alternativelor educaționale
4. Sporirea nivelului de pregătire profesională în învățământul vocațional/tehnic
5. Integrarea învățământului superior în spațiul european
6. Extinderea și diversificarea sistemului de instruire al adulților
7. Diversificarea și dezvoltarea relațiilor de colaborare cu statele lumii și organizațiile internaționale în vederea promovării dezideratelor de integrare europeană
8. Eficientizarea procedurilor de organizare și desfășurare a evaluărilor rezultatelor școlare la toate treptele de școlaritate
9. Implementarea Tehnologiilor Informaționale și Comunicaționale în educație

Direcția analiză, monitorizare și evaluare a politicilor, ME